

A MAGYAR TUDOMÁNY ÜNNEPE

Az MTA programsorozata

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Hodinka Antal Nyelvészeti Kutatóközpont

Filológia Tanszék

Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian

College of Higher Education

Antal Hodinka Linguistics Research Center

Department of Philology

21. Élőnyelvi Konferencia

21st Hungarian Sociolinguistics Conference

A határ mint konvergáló és divergáló tényező a nyelvben *The Border as a Converging and Diverging Factor in Language*

2021. november 4-5./4-5 November 2021

Program

1. nap / Day 1

2021. november 4. / 4 November 2021

Csütörtök / Thursday

Az időpontok közép-európai téli idő szerint vannak feltüntetve. / Times are shown in Central European Winter Time.
CET (UTC + 01.00)

A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola következő termeiben lesznek a konferencia-előadások: Esztergom, Szabolcs, Puskás, Tököl, Kecskemét, Balatonfüred. / The presentations will take place in the following halls of the Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education: Esztergom, Szabolcs, Puskás, Tököl, Kecskemét, Balatonfüred.

9.00–9.10 – Csatlakozás / Welcome Session

9.10–9.30 – A konferencia megnyitása / Greetings

9.30–10.40 – Plenáris előadások / Plenary Session

10.40–10.50 – Szünet / Break

10.50–11.00 – Könyvbemutató / Book Review

11.00–12.10 – Plenáris előadások / Plenary Session

12.10–13.00 – Ebédszünet / Lunch Break

13:00–14.00 – Szekcióelőadások (4 szekció), Termini-műhely / Parallel Sessions (4 sections), Termini Workshop

14.00–14.10 – Szünet / Break

14.10– 14:50 (15.10) – Szekcióelőadások (4 szekció), Termini-műhely / Parallel Sessions (4 sections), Termini Workshop

14.50–15.25 – Szünet / Break

15.25–17.30 – Világkávézó / World Café

Részletes program / Full Conference Program

9.00–9.10	Csatlakozás / Welcome Session	
		Plenáris előadások / Plenary Session
		<i>Lizák Katalin</i>
		Esztergom terem / Room Esztergom
9.10–9.30	Orosz Ildikó Cserniczkó István Kontra Miklós	A konferencia megnyitása / Greetings
9.30–10.05	Kocsis Károly	Nyelv- és államhatár viszonya a Kárpát-medencében az elmúlt évszázad során
10.05–10.40	Johanna Laakso	Nyelvi határok Európában és a finnugor világban
10.40–10.50	Szünet / Break	
10.50–11.00	Könyvbemutató / Book Review: Dudics-Lakatos Katalin	Beregszászi Anikó: Alkalmi mondatok zongorára. A magyar nyelv oktatásának kihívásai kisebbségben
11.00–11.35	Ulrike Jessner-Schmid	Borders in Multilingualism Research
11.35–12.10	Bartha Csilla	Határok, összefonódások és kihívások a multimodális többnyelvűség 21. századi megközelítéseiben: Vizuális tanulók és jelelő közösségek a periférián
12.10–13.00	Ebédszünet / Lunch Break	

CET	I. szekció / Section I <i>Anyanyelvoktatás / Mother Tongue Education</i>	II. szekció / Section II <i>Nyelvi tájkép / Linguistic Landscape</i>	III. szekció / Section III <i>Beszélők és beszédmódok / Speakers and Parlance</i>	IV. szekció / Section IV <i>Többnyelvűség, nyelvtervezés / Multilingualism, Language Planning</i>
	<i>Dudics Lakatos Katalin</i> Szabolcs terem / Room Szabolcs	<i>Tóth-Orosz Enikő</i> Puskás terem / Room Puskás	<i>Máté Réka</i> Tököl terem / Room Tököl	<i>Ilona Huszti</i> Kecskemét terem / Room Kecskemét
13.00–13.20	Dudics Lakatos Katalin: Regionalizmusok megjelenése és megítélése a kárpátaljai magyar oktatásban	Biró Enikő: Kisvállalkozások digitalis nyelvi tájképe – kétnyelvűség, többnyelvűség az online piacon	Heltai János Imre: Reziliencia és (in)szekuritizáció: romák és nem romák egy kelet-magyarországi kisvárosban	Franco Tondi: The Americanization or English
13.20–13.40	Tódor Erika-Mária – Vančo Ildikó: Nyelvhasználati szokások osztálytermi elrendeződése (összehasonlító megközelítés)	Volodymyr Shylov: Features of the Hungarian Language on Street Signs in Berehove (Beregszász)	Németh Miklós – Tóth Lúcia: Lehete valaki próféta a saját hazájában? – Egy határon túli magyar énekesnő kiejtésének megítélése szülőföldjén	Matteo Greco: Issues in Diachrony: the Case of Negation
13.40–14.00	Jánk István: Nyelvi diszkrimináció és előítéletesség kárpátaljai magyartanároknál	Beáta Dobsa: Sometimes Borders are Not Only Geographical – Examining the Linguistic Landscape of Beregszász	Barabás Blanka: Nyelv és nemzet ideológiai összefonódásai egy fesztivál kontextusában	Zahia Flih: Extralinguistic Factors of Language Attrition Among Arabic Speakers in the USA and France
14.00–14.10	Szünet / Break	Szünet / Break	Szünet / Break	Szünet / Break
14.10–14.30	Varga Éva Katalin – Márton Emese – Indig Balázs – Sárközi-Lindner Zsófia – Palkó Gábor: A koronavírus-járvány terminológiájának korpuszalapú vizsgálata erdélyi és anyaországi hírportálok alapján	Alexandra Kitti Kovács: Schoolscape of a Christian Hungarian High School in Transcarpathia	Borbás Gabriella Dóra: Az arcvédelem és a verbális agresszió	Alexander Artzelus Muxika: The Influence of the Political Border Between the French and the Spanish States in a Basque Spoken Valley Called Garazi
14.30–14.50	Beregszászi Anikó: Tananyagtervezés és tananyag-tartalom az anyanyelvi nevelésben határon kívül és belül	Tóth-Orosz Enikő: Helység- és utcanévtáblák a Beregszászi kistérség településein	Karmacs Zoltán: A dekommunikációs törvény hatása az utcanevekre Kárpátalja Beregszászi járásában	Li Wencho: A Lexical-Pragmatic Approach to Japanese Wakamono Kotoba ‘Youth Language’ Yabai
14.50–15.25	Szünet / Break	Szünet / Break	Szünet / Break	Szünet / Break
15.25–17.30	Világkávézó / World Café /Esztergom terem / Room Esztergom	Hol vannak a beszélőnek, a nyelvnek, a kutatónak és a kutatásnak a határai? – Világkávézó a részvételi szociolingvisztika ígéretéről. A Világkávézó szervezői: <i>Bodó Csanád, Barabás Blanka, Fazakas Noémi, Gáspár Judit, Heltai János Imre, Lajos Veronika</i>		

V. szekció / Section V

Termini-műhely / Termini Workshop

Szoták Szilvia

Balatonfüred terem / Room Balatonfüred

13.00–13.15 **Lehocki-Samardžić Anna – Szoták Szilvia:** Oktatási terminusok és oktatási rendszerek: avagy mi konvergál, és mi divergál?

13.15–13.30 **Sorbán Angella:** Határontúli magyar. Az oktatás, a kétnyelvűség és munkaerőpiac összefüggéseiről a 21. század elején

13.30–13.45 **Szoták Szilvia – Tamás Dóra Mária:** A jogi terminológia hasznosítási lehetősége a gyakorlatban

13.45–14.00 **Kolláth Anna:** A Termini szótár muravidéki korpusza és az iskola nyelve

14.00–14.10 **Szünet / Break**

14.10–14.25 **Molnár Csikós László:** Idegen szavak elavulása határon innen és túl

14.25–14.40 **Vukov Raffai Éva:** Egy székely diskurzusjelölő a magyar nyelvhasználat déli határán

14.40–14.55 **Márku Anita – Sütő Krisztina:** A digitális kommunikációhoz köthető szavak a Termini szótárban

14.55–15.10 **Csernicskó István:** Nyelv és határ: ideológiai és politikai vetületek

15.10–15.25 **Szünet / Break**

15.25–17.30 **Világkávézó / World Café** Hol vannak a beszélőnek, a nyelvnek, a kutatónak és a kutatásnak a határai? – Világkávézó a részvételi szociolingvisztika ígéretéről.
 Esztergom terem / Room Esztergom A Világkávézó szervezői: *Bodó Csanád, Barabás Blanka, Fazakas Noémi, Gáspár Judit, Heltai János Imre, Lajos Veronika*

Program

2. nap / Day 2

2021. november 5. / 5 November 2021.

Péntek / Friday

Az időpontok közép-európai téli idő szerint vannak feltüntetve. / Times are shown in Central European Winter Time.
CET (UTC + 01.00)

A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola következő termeiben lesznek a konferencia-előadások: Esztergom, Szabolcs, Puskás, Tököl, Kecskemét, Balatonfüred. / The presentations will take place in the following halls of the Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education: Esztergom, Szabolcs, Puskás, Tököl, Kecskemét, Balatonfüred.

9.00–9.10 – Csatlakozás / Welcome Session

9.10–10.55 – Plenáris előadások / Plenary Session

10.55–11.05 – Szünet / Break

11.05–11.45 – Könyvbemutatók / Book Reviews

11.45–12.30 – Ebédszünet / Lunch Break

12.30–14.10 – Szekcióelőadások (4 szekció) / Parallel Sessions (4 sections)

12.30–13.30 – MID-műhely / Workshop

14.10–14.30 – Szünet / Break

13.30–13.40 – Szünet (Műhely) / Break (Workshop)

14.30–16.10 – Szekcióelőadások (4 szekció) / Parallel Sessions (4 sections)

13.40–14.40 – MID-műhely / Workshop

16.10–16.20 – Szünet / Break

16.20–16.45 – A konferencia zárása / End of the Conference

Részletes program / Full Conference Program

9.00–9.10 **Csatlakozás / Welcome Session**

Plenáris előadások / Plenary Session

Bárány Béla

Esztergom terem / Room Esztergom

9.10–9.45

Anastassia Zabrodskaja

Towards an Understanding of the Multimodal Heteroglossia of Signs: Should We Speak of Convergence or Divergence Between Estonian and Russian?

9.45–10.20

Benő Attila

Magyar nyelvváltozatok a Kárpát-medencében. A nyelvi határtalanítás eredményei és további feladatai

10.20–10.55

Vargha Fruzsina Sára

Vélt határok és valós törésvonalak a nyelvjárási kontinuumban

10.55–11.05

Szünet / Break

11.05–11.15

**Könyvbemutató / Book Review:
Sándor Klára**

Kontra Miklós és Borbély Anna szerk. Tanulmányok a budapesti beszédről a Budapesti Szociolingvisztikai Interjú alapján

11.15–11.25

**Könyvbemutató / Book Review:
P. Lakatos Ilona**

Borbély Anna szerk. Nemzetiségi nyelvi tájkép Magyarországon

11.25–11.35

**Könyvbemutató / Book Review:
Molnár D. István**

Csernicskó István et al.: A magyarok és a magyar nyelv Kárpátalján

11.35–11.45

**Könyvbemutató / Book Review:
Bárány Erzsébet**

Gazdag Vilmos: Szláv elemek a kárpátaljai Beregszászi járás magyar nyelvjárásaiban

11.45–12.30

Ebédszünet / Lunch Break

CET	I. szekció / Section I Nyelvhasználat, identitás I. / Language Use, Identity I.	II. szekció / Section II Többnyelvűség / Multilingualism	III. szekció / Section III Nyelvi attitűd, diskurzus / Language attitude, Discourse	IV. szekció / Section IV Nyelvhasználat, fordítás, terminológia / Language Use, Translation, Terminology
	<i>Kész Margit</i> Szabolcs terem / Room Szabolcs	<i>Máté Réka</i> Puskás terem / Room Puskás	<i>Karmacs Zoltán</i> Tököl terem / Room Tököl	<i>Lechner Ilona</i> Kecskemét terem / Room Kecskemét
12.30–12.50	Vígh-Szabó Melinda: Identitás és nyelvhasználat Észtországnban	Réka Máté: Language Border as a Converging and Diverging Factor: the Example of a Multilingual Community	Borbély Anna: Szociolingvisztikai differenciáció és határ: vizsgálatok a magyarországi románok csoportjában	Sinkovics Balázs: Köznyelv és nyelvjárás. Nyelvhasználati kategóriák és minősítések a Szegedi Szociolingvisztikai Interjúkban
12.50–13.10	Szabó T. Annamária Ulla: Szubstandard változatok származásnyelvi beszélők nyelvi repertoárjában	Evandro Monteiro: Language and Nationalist Discourses in Hungary: Ideological and Identity Conflicts	Kocsis Zsuzsanna – Krizsai Fruzsina – Szabó Gergely – Bodó Csanád – Vargha Fruzsina Sára: Kutatók és kutatók határán: civil tudomány és a nyelv térbeli változatossága	Sütő Krisztina: A nyelvhasználat és a többnyelvűség kérdései Mezővári lakosainak körében (empirikus felmérések alapján)
13.10–13.30	György Ladislav – Tuska Tünde: Nyelv (kétnyelvűség) és (kettős) identitás az alföldi szlovákok körében	Ana Vasiliev: Hungarian Language as a Factor of Identity Preservation in Transylvania Nowada	Parapatics Andrea: Nyugat-magyarországi beszélők nyelvi-nyelvjárási attitűdjei	Kész Barnabás: Az államhatárok szerepe a salánki hordókészítés szakterminológiájának változásában
13.30–13.50	Pap Andrea: A társadalmi viszonyt kifejező nyelvi eszközök vizsgálata a határon túl – az olaszországi magyarok nyelvhasználati szokásai	Timea Thomázy: De-bordering Towards the Hungarian Diaspora: The Role of The Hungarian Language Corpus of Brazil in the Codification Process	Szalai Andrea: Határok és határátlépések: A nyelvi és társadalmi különbségek konstrukciója erdélyi gábor roma közösségekben	Fazakas Noémi: Határon innen, határon túl: erdélyi magyar fordítók és tolmácsok nyelvi ideológiái
13.50–14.10	Szabó Gergely: Nemzeti és regionális határokon túl: szociolingvisztikai kutatás katalóniai magyarok körében		Rosenberg Mátyás: Beások a hármashatárok mentén	Lechner Ilona – Petrusinec András: Az aszimmetria hipotézis vizsgálata az ukrán és a magyar nyelv tekintetében fordítás által létrejött újságcikkek alapján
14.10–14.30	Szünet / Break	Szünet / Break	Szünet / Break	Szünet / Break

V. szekció/ Section V

A magyar nyelv-tanítás és az élőnyelv kapcsolata (műhely) / Hungarian Language Teaching and Sociolinguistics (Workshop)

Nádor Orsolya

Balatonfüred terem / Room Balatonfüred

- 12.30–12.45 **Nádor Orsolya:** Magyar nyelv-tanítás és a tanítás tanítása. Bevezető gondolatok A magyar nyelv-tanítás és az élőnyelv című műhelyhez
- 12.45–13.00 **Márku Anita – Csurman-Puskás Anikó:** A kárpátaljai MID oktatás helyzetképe: tanárok, tantervek
- 13.00–13.15 **Vecsernyés Ildikó – Kovács Magdolna:** A megszólítások és köszönési formák tanítása finn anyanyelvűeknek – mérték, módszerek, ötletek
- 13.15–13.30 **Dančo Jakab Veronika:** A magyar mint idegen nyelv oktatása Szlovákiában
- 13.30–13.40 **Szünet / Break**
- 13.40–13.55 **Marthy Annamária:** Szakember-páciens kommunikáció vizsgálata a szaknyelvi oktatás fejlesztésének céljából
- 13.55–14.10 **Vermekei Boglárka:** Élőnyelvi korpusz-informált tananyagok a MID oktatásában
- 14.10–14.25 **Schmidt Ildikó:** Kétnyelvű gyermekek beszéde mint az élőnyelv egy változata
- 14.25–14.40 **Márku Anita – Karmacsi Zoltán:** A Termini magyar-magyar szótár hasznosíthatósága a MID oktatásban

CET	I. szekció / Section I Nyelvhasználat, identitás II. / Language Use, Identity II	II. szekció / Section II Nyelvhasználat, identitás III / Language Use, Identity III	III. szekció / Section III Nyelvjárás / Dialect	IV. szekció / Section IV Idegennyelv-tanítás / Foreign Language Teaching
	<i>Bárány Erzsébet</i> Szabolcs terem / Room Szabolcs	<i>Hires-László Kornélia</i> Puskás terem / Room Puskás	<i>Gazdag Vilmos</i> Tököl terem / Room Tököl	<i>Nagy-Kolozsvári Enikő</i> Kecskemét terem / Room Kecskemét
14.30–14.50	Sándor Klára: A nyelv határtalanságának aspektusai	Vörös Ferenc: Melyik maradjon: a hit vagy a nyelv?	Gazdag Vilmos: A kárpátaljai magyar anyanyelvű egészségügyi dolgozók nyelvhasználatának szociolingvisztikai vizsgálata	Huszi Ilona: Idegen nyelvi tantervek Ukrajnában
14.50–15.10	Bencsik Orsolya: „mert mi mindannyian befejezetlenek vagyunk” – Kisebbségi magyar írók nyelvi határtapasztalatairól	Szamborovszkyné Nagy Ibolya: Elvlasztó határ, megosztó nyelv. Kárpátaljai magyar reformátusok orosz nyelvi közegben, 1944 után	Grécsi-Zsoldos Enikő: Jelenséghatárok – A palóc nyelvjárási beszélőközösség diftongushasználatának izoglosszája	Huber Máté: Az angol és a német nyelv többközpontúsága négy nyelvkönyvsorozatban
15.10–15.30	Bárány Erzsébet: A kárpátaljai ukrán nyelvű szépirodalom nyelvi sajátosságai, különös tekintettel a magyar jövevényszavak használatára	Nagy Noémi: A határon túli magyar kisebbségek nyelvi jogainak védelme – összehasonlító nemzetközi jogi kitekintés	Presinszky Károly: A szótagzáró l variabilitása szlovákiai magyar nyelvjárási hangoskönyvek szövegeiben	Lois Márta: Milyen nézetekkel korrelálnak a kétnyelvűséggel kapcsolatos tévhitek?
15.30–15.50	Kész Margit: Az államhatár hatása a Kárpátalján élők hagyományos szellemi kultúrájára	Molnár D. István: Kárpátalja újonnan alakult közigazgatási egységeinek nyelvi összetétele a 2001-es népszámlálás adatai alapján	Sófalvi Krisztina: Grammatikai vonatkozású kontaktusjelenségek a mezőszéki nyelvhasználatban	Nagy-Kolozsvári Enikő – Győri János: Az idegennyelv-oktatás (angol) helyzetének vizsgálata a kárpátaljai magyar tannyelvű iskolákban kérdőíves felmérések tükrében
15.50–16.10	Kész Réka: Határátlépés és mentális határépítés a kárpátaljai magyarok rendszerváltással kapcsolatos elbeszéléseiben	Hires-László Kornélia: Nyelvhasználat az etnikai határok ki- és megjelölésében Kárpátalján, Beregszászon	Pál Helén: A határ mint divergáló tényező az al-dunai székely települések nyelvét illetően	Kacsur Annamária: Tolmácsok a kárpátaljai idegennyelvű táborokban (esettanulmány)
16.10–16.20	Szünet / Break	Szünet / Break	Szünet / Break	Szünet / Break

A konferencia zárása / End of the Conference

16.20–16.45

20 éves a Hodinka Antal Nyelvészeti Kutatóközpont / The Antal Hodinka Linguistic Research Center is 20 Years old
Esztergom terem / Room Esztergom

A koronavírus járvány miatti folyamatos bizonytalanságok következtében a 21. Élőnyelvi Konferencia online formában, Zoom platformon kerül megrendezésre. Az esemény koordinálásának a beregszászi székhelyű II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola (Kárpátalja, Ukrajna) ad otthont. / Due to the ongoing uncertainties due to the coronavirus epidemic, the 21st Hungarian Sociolinguistics Conference will be held online via Zoom. The event is coordinated by the Beregszász-based *Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education* (Transcarpathia, Ukraine).

A 21. Élőnyelvi Konferencia a Magyar Tudomány Ünnepe 2021 „Tudomány: iránytű az élhető jövőhöz” programsorozat keretében kerül megrendezésre. / The 21st Hungarian Sociolinguistics Conference will be held within the framework of the Hungarian Science Festival 2021 “Science: a compass for a livable future” program series.

A szervezőbizottság elnökei / Chairs of the organising committee:

Csernicskó István és Márku Anita

A szervezőbizottság tagjai / Members of the organising committee:

Beregszászi Anikó, Hires-László Kornélia, Karmacsi Zoltán, Máté Réka, Sütő Krisztina, Tóth-Orosz Enikő, valamint a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Filológia Tanszékének munkatársai és diákjai.

Technikai munkatársak / Technical crew

Bak Attila, Daróci Ádám

Támogatóink / Sponsors

A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola épülete / *The building of the Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education*